UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2020/1884

zo 14. mája 2020

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2018, oddiel VIII – európsky ombudsman

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2018, oddiel VIII – európsky ombudsman,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0028/2020),

A. keďže v súvislosti s postupom udelenia absolutória chce orgán udeľujúci absolutórium podčiarknuť mimoriadny význam ďalšieho posilňovania demokratickej legitimity inštitúcií Únie zvyšovaním transparentnosti a zodpovednosti a zavedením koncepcie zostavovania rozpočtu podľa výkonnosti a dobrého riadenia ľudských zdrojov;

1. konštatuje s uspokojením, že Dvor audítorov vo svojej výročnej správe o overení ročnej účtovnej závierky európskeho ombudsmana (ďalej len „ombudsman“) za rozpočtový rok 2018 uviedol, že neboli zistené žiadne závažné nedostatky v súvislosti s kontrolovanými témami týkajúcimi sa ľudských zdrojov a verejného obstarávania;

2. berie na vedomie záver Dvora audítorov, že v platbách ako celku za rok končiaci sa 31. decembrom 2018, ktoré sa týkali administratívnych výdavkov ombudsmana, sa nevyskytli významné chyby a že systémy dohľadu a kontroly boli účinné;

3. vo všeobecnosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že kapitola 10 (Administratíva) výročnej správy Dvora audítorov má pomerne obmedzený rozsah a závery, napriek tomu, že okruh 5 viacročného finančného rámca (Administratíva) sa považuje za nízkorizikový;

4. berie na vedomie, že Dvor audítorov vybral vzorku 45 operácií všetkých inštitúcií a orgánov Únie z okruhu 5 viacročného finančného rámca (Administratíva); konštatuje, že vzorka bola navrhnutá tak, aby bola reprezentatívna pre škálu výdavkov v rámci okruhu 5, ktorý predstavuje 6,3 % rozpočtu Únie; konštatuje, že Dvor audítorov vo svojich výstupoch naznačuje, že administratívne výdavky sú nízkorizikové; domnieva sa však, že počet operácií vybraných vo vzťahu k „ostatným inštitúciám“ nie je dostatočný, a žiada Dvor audítorov, aby zvýšil počet operácií, ktoré sa majú preskúmať, aspoň o 10 %;

5. víta, že ombudsman dodržiava najlepší postup, ktorým je stanovenie termínu na predkladanie výročných správ o činnosti na 31. marec roka nasledujúceho po účtovnom roku; víta preto skutočnosť, že ombudsman prijal svoju výročnú správu o činnosti do 28. marca, vďaka čomu má orgán udeľujúci absolutórium viac času, aby mohol správu dôkladne preskúmať a lepšie vykonať postup udelenia absolutória;

6. zdôrazňuje, že rozpočet ombudsmana je čisto administratívny a v roku 2018 predstavoval 10 837 545 EUR (v porovnaní s 10 905 441 EUR v roku 2017), čo viedlo k zníženiu o 67 896 EUR (0,62 %); víta celkovo obozretné a riadne finančné riadenie ombudsmana v rozpočtovom období 2018; konštatuje, že z celkového objemu rozpočtových prostriedkov bolo viazaných 95,33 % (v porovnaní s 93,91 % v roku 2017) a vyplatených 91,33 % (v porovnaní s 86,20 % v roku 2017);

7. berie na vedomie zlepšenia týkajúce sa rozpočtových prostriedkov prenesených z roku 2018 do roku 2019, čo predstavuje 433 865,17 EUR (4 % z rozpočtu na rok 2018) v porovnaní s 841 340,68 EUR (7,71 % z rozpočtu na rok 2017) z roku 2017 do roku 2018;

8. konštatuje však, že nepoužité rozpočtové prostriedky boli zaznamenané pri viacerých rozpočtových riadkoch, ako sú „externé zasadnutia“ (rozpočtový riadok B3 – 030), kde bolo nevyužitých 13 514,61 EUR zo 45 000 EUR, alebo „publikácie“ (rozpočtový riadok B3 – 210), kde bolo nevyužitých 47 530,48 EUR zo 161 100 EUR atď.; pripomína nevyhnutnosť opatrení s cieľom minimalizovať nadmerné odhady rozpočtu;

9. berie na vedomie obmedzené zdroje ombudsmana na riešenie čoraz väčšieho pracovného zaťaženia; podporuje žiadosť ombudsmana o zosúladenie plánu pracovných miest so skutočnými potrebami a pracovným zaťažením tým, že sa určia funkcie trvalého charakteru, ktoré by mali vykonávať stáli zamestnanci; berie na vedomie plán pracovných miest pozostávajúci z 82 pracovných miest v roku 2018 (v porovnaní so 77 v roku 2013); žiada ombudsmana o informácie o potencionálnom zvýšení efektivity vďaka výlučne reorganizácii a prerozdeleniu úloh;

10. nabáda na spoluprácu Úradu európskeho ombudsmana s ostatnými inštitúciami Únie s cieľom obmedziť výdavky; konštatuje, že pokiaľ ide o preklad, ombudsman nemá interných prekladateľov, a preto využíva služby Európskeho parlamentu a Prekladateľského strediska pre orgány Európskej únie; berie však na vedomie, že náklady na preklad sa v roku 2018 zvýšili, keďže ombudsman vynaložil na preklad 343 771 EUR (v porovnaní s 262 631 EUR v roku 2017);

11. víta príkladnú rodovú rovnováhu v riadiacich funkciách, kde sú zastúpené štyri ženy a štyria muži; konštatuje však, že celkovo tvoria zamestnankyne 65 %, zatiaľ čo zamestnanci len 35 %; nabáda na rodovo vyváženejšie pracovné prostredie v Úrade európskeho ombudsmana;

12. berie na vedomie v súvislosti s geografickou rovnováhou na riadiacich pozíciách, že v Úrade európskeho ombudsmana pracovali v roku 2018 zamestnanci so štátnou príslušnosťou zo šiestich rôznych štátov (Nemecko, Grécko, Írsko, Taliansko, Poľsko a Švédsko), kým v roku 2013 tu pracovali zamestnanci so štátnou príslušnosťou z ôsmich štátov (Rakúsko, Nemecko, Dánsko, Grécko, Írsko, Poľsko, Portugalsko a Veľká Británia); berie na vedomie skutočnosť, že od roku 2013 do roku 2018 sa celkový počet riadiacich pracovníkov znížil z 11 na osem; vyzýva ombudsmana na pokračovanie v úsilí o dosiahnutie geografickej rovnováhy, a to pri zohľadnení malej veľkosti jeho úradu, ako aj špecifického charakteru jeho hlavných činností;

13. víta úsilie ombudsmana v súvislosti s novou politikou rodovej rovnosti, avšak vyjadruje poľutovanie nad nesúladom medzi rodmi v priemernom počte dní odbornej prípravy: 6,8 dňa v prípade mužov a 5,9 dňa u žien;

14. berie na vedomie, že sa aj naďalej vykonáva politický rámec v oblasti ľudských zdrojov z roku 2017, a to prijatím nových pravidiel pre prijímanie dočasných zamestnancov, vykonávaním rozhodnutia o práci na čiastočný pracovný úväzok a počte nadpracovaných hodín a vykonávaním politiky v oblasti nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania; berie na vedomie ďalšie iniciatívy na zlepšenie postupov prijímania zamestnancov a opatrenia, ako sú študijné návštevy a výmenné programy pre zamestnancov;

15. nabáda ombudsmana, aby pokračoval v príprave dlhodobého rámca politiky ľudských zdrojov zameraného na rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, celoživotné poradenstvo a rozvoj kariéry, rodovú rovnováhu, nediskrimináciu, prácu na diaľku, geografickú rovnováhu a prijímanie zamestnancov, ako aj integráciu osôb so zdravotným postihnutím medzi zamestnancov úradu;

16. berie so záujmom na vedomie, že ombudsman vyzval v súvislosti so svojimi internými aktivitami Európske fórum zdravotného postihnutia, aby svojimi komunikačnými kanálmi informovalo o výzve na stáže v Úrade európskeho ombudsmana s cieľom motivovať osoby so zdravotným postihnutím, aby sa na prihlásili; berie na vedomie revíziu prihlasovacieho formulára s cieľom zahrnúť otázku o nevyhnutných primeraných úpravách počas výberových konaní;

17. v súvislosti s normami vnútornej kontroly ombudsmana víta kroky s cieľom vykonať rozhodnutie o predchádzaní obťažovaniu vrátane menovania poradcov pre otázky etiky (jeden v Bruseli a jeden v Štrasburgu) a členov zmierovacieho výboru; berie na vedomie skutočnosť, že všetci zamestnanci sa v septembri 2018 zúčastnili na povinnom odbornom školení o etickom správaní (vrátane prevencie obťažovania) a v novembri 2018 sa uskutočnilo osobitné stretnutie pre vedúcich oddelení;

18. víta zavedenie príručky o etike a dobrom správaní pre zamestnancov Úradu európskeho ombudsmana, prijatej v roku 2017, v ktorej sa vyžaduje, aby noví zamestnanci vyplnili formulár vyhlásenia o záujmoch, a ktorá zamestnancov, ktorí z úradu odchádzajú, informuje o ich povinnostiach;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že ombudsman reagoval na uznesenie o udelení absolutória za rok 2017 len tým, že uznal pripomienky Európskeho parlamentu k väčšine uvedených bodov bez toho, aby uviedol ďalšie podrobnosti; zdôrazňuje, že správa o následných opatreniach má zásadný význam pre Výbor Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu, a vyzýva ombudsmana, aby do svojej nasledujúcej správy o následných opatreniach zahrnul príslušné odpovede a vysvetlenia k uvedeným bodom;

20. konštatuje, že v roku 2018 sa nepodarilo dosiahnuť ambiciózny kľúčový ukazovateľ výkonnosti ombudsmana týkajúci sa celkového plnenia 90 %; konštatuje, že tento ukazovateľ sa podarilo dosiahnuť na 81 % (v porovnaní s 85 % v roku 2017), zatiaľ čo miera plnenia pri vyšetrovaniach vo verejnom záujme dosiahla 85 % (v porovnaní so 79 % v roku 2017); uznáva, že tento druhý ukazovateľ je dôležitý, keďže jeho splnenie pravdepodobne prospeje väčšiemu počtu ľudí;

21. podporuje zámer ombudsmana ešte viac prehĺbiť spoluprácu s Európskym parlamentom s cieľom zabezpečiť, aby bol informovaný o zlyhaniach, najmä pokiaľ ide o prípady nesprávnych úradných postupov vo vyšetrovaniach alebo negatívne odpovede inštitúcií na jeho odporúčania; domnieva sa, že takéto informácie, poskytnuté v súhrnnom a štruktúrovanom formáte, by boli pre Výbor Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu mimoriadne cenné; berie však na vedomie uistenie ombudsmana, že inštitúcie s ním vo všeobecnosti konštruktívne spolupracujú;

22. zdôrazňuje skutočnosť, že výsledky pre všetky tri zložky kľúčového ukazovateľa výkonnosti 7 (účinnosť: zložený ukazovateľ pre riešenie sťažností a vyšetrovaní) dosiahli stanovený cieľ alebo ho dokonca prekročili; konštatuje, že podiel vyšetrovaní uzavretých do šiestich mesiacov a osemnástich mesiacov je 57 %, resp. 88 % (ciele boli 50 % a 80 %) a že tretia zložka, „podiel rozhodnutí o prípustnosti“ prijatých do jedného mesiaca, sa výrazne zvýšila zo 69 % v roku 2016 na 86 % v roku 2017 a v roku 2018 sa dosiahol cieľ 90 %;

23. poznamenáva, že priemerný čas na vybavenie všetkých kategórií sťažností sa v roku 2018 zvýšil na 79 dní (v porovnaní so 64 dňami v roku 2017), zatiaľ čo priemerný čas na vybavenie vyšetrovaní sa v roku 2018 znížil na 255 dní (v porovnaní s 266 dňami v roku 2017 a 369 dňami v roku 2013); konštatuje však zvýšenie počtu uzavretých vyšetrovaní na základe sťažností o 53 % (čo vysvetľuje zvýšenie priemerného času na riešenie všetkých kategórií sťažností);

24. poznamenáva, že počet sťažností v rámci mandátu (880 v porovnaní so 751 v roku 2017) sa v roku 2018 naďalej výrazne zvýšil (+ 17 %) po náraste o 5,5 % v roku 2017; konštatuje, že počet vyšetrovaní začatých na základe sťažností bol 482 v porovnaní so 433 v roku 2017 (+ 11 %) a počet uzavretých vyšetrovaní na základe sťažností bol 534 v porovnaní s 348 v roku 2017 (+ 53 %); konštatuje, že nárast počtu začatých a uzavretých vyšetrovaní čiastočne vyplýva z toho, že v dôsledku reklasifikácie sa počet prípadov, ktoré by boli predtým klasifikované ako „bez dôvodu na vyšetrovanie“, v súčasnosti uzatvára ako „vyšetrovanie, pri ktorom sa nezistil nesprávny úradný postup“;

25. berie na vedomie výsledky vyšetrovaní, ktoré ombudsman uzavrel v roku 2018, ako napríklad a) „nezistený nesprávny úradný postup“ v 254 prípadoch (46,6 %), b) „vyriešené inštitúciou – prijaté návrhy – dosiahnuté riešenia“ v 221 prípadoch (40,6 %), c) „ďalšie vyšetrovania nie sú opodstatnené“ v 56 prípadoch (10,3 %), d) „zistený nesprávny úradný postup“ v 29 prípadoch (5,3 %) a e) „iné“ v 10 prípadoch (1,8 %); uznáva, že základnou úlohou ombudsmana je zabezpečiť, aby administratíva Únie slúžila verejnému záujmu, a pomáhať všetkým, ktorí čelia problémom s inštitúciami Únie;

26. konštatuje, že od roku 2013 sa na webovom sídle ombudsmana uverejňujú podrobné údaje o služobných cestách ombudsmana vrátane nákladov na cestu, jej účelu a trvania; konštatuje, že v roku 2018 dosiahli náklady na služobné cesty 27 206,79 EUR (v porovnaní s 30 592 EUR v roku 2017); opakuje, že z dôvodov transparentnosti by mal byť do výročnej správy o činnosti zahrnutý súvisiaci ročný zoznam týkajúci sa služobných ciest;

27. uznáva iniciatívu „Cena za dobrú správu vecí verejných“, ktorá je prínosná tým, že formálne oceňuje dobrú prácu, nabáda na výmenu najlepších postupov medzi inštitúciami a slúži ako inšpirácia pre budúce projekty; víta spoluprácu s Európskou sieťou ombudsmanov, orgánmi ostatných členských štátov a medzinárodnými sieťami a organizáciami s cieľom určiť a presadzovať najprísnejšie normy;

28. víta opatrenia, ktoré ombudsman prijal s cieľom posilniť kybernetickú bezpečnosť a ochranu údajov, napríklad vykonávanie odbornej prípravy v oblasti bezpečnosti informačných a komunikačných technológií, vypracovanie postupov riešenia narušení ochrany údajov a organizovanie včasných konzultácií s úradníkom pre ochranu údajov a európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov s cieľom zabezpečiť dôvernosť pri navrhovaní projektov; žiada ombudsmana, aby aj naďalej informoval o vykonávaní jednotlivých opatrení, a to aj o vypracovaní vzoru na posudzovanie vplyvu na súkromie a centrálneho registra záznamov operácií spracúvania;

29. uznáva pridanú hodnotu, ktorú môže ombudsmanovi priniesť voľný softvér a softvér s otvoreným zdrojovým kódom; zdôrazňuje najmä ich význam pri zvyšovaní transparentnosti a predchádzaní odkázanosti na určitého dodávateľa; uznáva aj ich možnosti, pokiaľ ide o zvyšovanie bezpečnosti, keďže umožňujú identifikáciu a nápravu slabých miest; dôrazne odporúča, aby sa akýkoľvek softvér vyvinutý pre túto inštitúciu sprístupnil verejnosti v rámci licencie na bezplatný softvér s otvoreným zdrojovým kódom;

30. zdôrazňuje, že je dôležité upozorniť občanov Únie na možnosť obrátiť sa na ombudsmana v prípade nesprávneho úradného postupu; berie na vedomie neutíchajúce úsilie Úradu európskeho ombudsmana zviditeľniť sa využitím rôznych nástrojov, ako napríklad novou internetovou stránkou z roku 2018, ktorá sa okrem iného vyznačuje zmeneným rozhraním pre prípadné sťažnosti a zjednodušenou funkciou vyhľadávania; berie na vedomie nové video zdôrazňujúce témy, ako prístup k informáciám, problémy s financovaním z prostriedkov Únie a transparentnosť v lobingu; konštatuje, že platformy, ako účet ombudsmana na Twitteri, zaznamenali 17 % nárast počtu odberateľov, účet LinkedIn zaznamenal 13 % nárast a Instagram výnimočný nárast o 61 %; ďalej nabáda na využívanie bezplatných platforiem sociálnych sietí s otvoreným zdrojovým kódom a vlastným hostingom, ktoré osobitne chránia údaje používateľov;

31. nabáda ombudsmana, aby postúpil ďalej v rozvoji ucelenej politiky digitalizácie svojich služieb;

32. víta vypracovanie usmernení pre sociálne médiá v spolupráci s ďalšími inštitúciami Únie a výmenu najlepších postupov s cieľom riešiť výzvy, ktorým inštitúcie Únie čelia v súvislosti s čoraz väčším vystavením sociálnym médiám a ich využívaním;

33. nabáda Úrad európskeho ombudsmana, aby pokračoval v úsilí o zníženie svojej environmentálnej stopy, napríklad podporou digitalizácie s cieľom obmedziť používanie papiera, obmedzovaním služobných ciest tým, že bude nabádať na využívanie videokonferencií, a podporou využívania hromadnej dopravy; požaduje viac informácií o vykonávaní týchto činností pri udeľovaní absolutória za rok 2019;

34. zdôrazňuje opakovanú žiadosť Európskeho parlamentu o revíziu štatútu ombudsmana vzhľadom na nové skutočnosti a výzvy; konštatuje, že posledná revízia bola vykonaná v roku 2008 a že záverečné hlasovanie o uznesení o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu, ktorým sa stanovujú pravidlá a všeobecné podmienky výkonu funkcie ombudsmana (štatút európskeho ombudsmana) sa uskutočnilo vo februári 2019; poznamenáva, že prijatie vykonávacích ustanovení k tomuto nariadeniu je úlohou ombudsmana; vyzýva Úrad európskeho ombudsmana, aby o týchto veciach informoval vo svojej nasledujúcej výročnej správe o činnosti;

35. víta skutočnosť, že ombudsman vykonal vyšetrovanie riešenia javu tzv. otáčavých dverí a preskúmal, ako 15 inštitúcií a orgánov Únie (vrátane Európskeho parlamentu, Rady a Dvora audítorov) zverejňuje informácie, keď ich vedúci pracovníci žiadajú o povolenie zamestnať sa mimo príslušnej inštitúcie alebo orgánu (vrátane preskúmania, ako často sa takéto informácie uverejňujú, v akom rozsahu a aký je ich obsah); konštatuje, že aj keď ombudsman zistil, že informovanosť o význame prísneho vykonávania pravidiel v tejto oblasti je veľmi dobrá, vydal niekoľko návrhov na zlepšenie; víta zámer ombudsmana uskutočniť následné vyšetrovanie v roku 2020;

36. vyjadruje ombudsmanovi blahoželanie k novému internému zrýchlenému konaniu na riešenie sťažností týkajúcich sa prístupu k dokumentom; berie na vedomie, že v novom systéme sa rozhodnutia o sťažnostiach prijímajú trikrát rýchlejšie ako v rámci štandardného postupu; žiada ombudsmana, aby sa s ostatnými inštitúciami a orgánmi Únie podelil o výsledky svojho hodnotenia účinnosti tohto nového postupu;

37. víta spoluprácu ombudsmana s Európskym úradom pre boj proti podvodom v súvislosti s prípadmi predloženými obom organizáciám; berie na vedomie priamy komunikačný kanál s cieľom zabrániť duplicite vyšetrovaní, ktorý v roku 2018 priniesol prvé výsledky;

38. vyzdvihuje pracovné úsilie, ktoré bolo v posledných rokoch vyvinuté v oblastiach, ako sú zostavovanie rozpočtu podľa výkonnosti, etický rámec so všetkými súvisiacimi pravidlami a postupmi, posilnené komunikačné činnosti a rastúci počet opatrení na zlepšenie transparentnosti; víta výrazný počet medziinštitucionálnych dohôd o poskytovaní služieb a spolupráci; podčiarkuje význam spolupráce a výmeny skúseností medzi inštitúciami a orgánmi Únie; navrhuje, aby sa preskúmala možnosť oficiálnych činností podporujúcich vytváranie sietí v rôznych oblastiach s cieľom výmeny najlepších postupov a vývoja spoločných riešení.